

TOBB UYUM ARABULUCULUK VE UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM MERKEZİ ARABULUCULUK, ETİK VE MED-ARB KURALLARI

MADDE 1 AMAÇ

TOBB UYUM Arabuluculuk ve Uyuşmazlık Çözüm Merkezi Arabuluculuk, Etik ve Med-Arb Kurallarının (TOBB UYUM Arabuluculuk Kuralları) belirlenmesinin amacı, ulusal ve uluslararası alanda arabuluculuğa konu olabilecek hukuk uyuşmazlıklarının çözümünde TOBB UYUM, Arabulucular ve sürece katılan tüm paydaşlar tarafından takip edilecek usul ve esasları belirlemektir.

MADDE 2 KURALLARIN UYGULANMASI

1. TOBB UYUM Arabuluculuk Kuralları taraflar aksini kararlaştırmamışsa TOBB UYUM'a başvuru tarihinden itibaren kabul edilir ve uygulanır.
2. TOBB UYUM Arabuluculuk Kuralları ihtiyari ve dava şartı arabuluculuk sürecinde de yürürlükte olan Arabuluculuk Kanununa ve Bakanlık tarafından belirlenen kurallara aykırı olmamak kaydıyla kabul edilir ve uygulanır.

MADDE 3 ARABULUCULUK SÜRECİNİN BAŞLATILMASI

1. TOBB UYUM arabuluculuk süreci taraflardan birinin TOBB UYUM'a yazılı, web sitesi, e-posta, faks ya da TOBB UYUM'un fiziki mekânında şahsen başvurduktan sonra diğer taraf ya da tarafların arabuluculuk sürecinin devamı konusunda anlaşmaları ya da tarafların birlikte başvurmaları ile başlar.
2. Başvuru formunda, başvuru/başvurucular uyuşmazlığın taraflarını ve/veya temsilcilerini, tüm iletişim bilgilerini ve yetki belgelerini sunarak, başvuru/başvurucular uyuşmazlığın konusunu ve içeriğini tanımlarlar.
3. Başvuru yabancı dilde olacak ise resmî kurumlardan alınmış tercümesinin aslını taraf(lar) TOBB UYUM'un sekreteryasına sunarlar. Başvuru bilgi ve belgeleri eksiksiz tamamlana kadar TOBB UYUM arabuluculuk sürecini başlatmaz.

4. TOBB UYUM'a taraflardan birinin başvurması halinde TOBB UYUM sekretaryası diğer tarafı bilgilendirir ve sürecin nasıl işleyeceğini anlatır. Belirlenen gün içerisinde, diğer taraf arabuluculuk sürecini ve Arabulucunun seçilmesi/atanması konusunda mutabık ise TOBB UYUM sekretaryası arabuluculuk sürecini başlatır, aksi halde süreç sonlandırılır.

MADDE 4

ARABULUCUNUN ATANMASI

1. Taraflar, ortak kararları doğrultusunda TOBB UYUM Arabulucu Listesi'nden bir arabulucu seçebilirler.
2. Taraflarca ortak aday gösterilmemesi halinde, TOBB UYUM, TOBB UYUM Arabulucu Listesi'nden bir Arabulucu atayacaktır.
3. Taraflar, ortak kararları doğrultusunda yazılı olarak TOBB UYUM Arabulucu Listesi dışından bir Arabulucu atanmasını talep edebilir. TOBB UYUM Arabulucu Listesi dışından atanan Arabulucu TOBB UYUM Arabuluculuk Kurallarını kabul eder ve bu doğrultuda çalışır.
4. Tarafların Arabulucuyu seçmesi ve/veya TOBB UYUM'un bir Arabulucu ataması; Arabulucunun Uygunluk ve Tarafsızlık ve Bağımsızlık Beyanını imzalamasından sonra gerçekleşecektir. Arabulucu, süreç öncesinde bağımsızlığı ve tarafsızlığı konusunda şüphe uyandırabilecek herhangi bir durumu açıklamalıdır.
5. TOBB UYUM, Arabulucunun atanması konusunda uzmanlık, yeterlilik, tecrübe ve uygunluk gibi kriterleri göz önünde bulundurur.
6. Taraflar, Arabulucu seçiminden/atanmasından sonra sürecin herhangi bir noktasında atanan Arabulucu ile devam etmeme kararı alabilir ve ortak kararla başka bir arabulucu seçebilir veya TOBB UYUM'dan başka bir Arabulucu atanmasını talep edebilirler. Taraflardan birinin veya ikisinin sürece yeni bir Arabulucu atama talebi TOBB UYUM sekretaryasına yazılı olarak bildirilir. TOBB UYUM yazılı talebin alınmasından 5 iş günü içerisinde 4. Madde 5. Fıkra gereğince yeni bir Arabulucu atar.
7. Uyuşmazlığın niteliğine göre TOBB UYUM birden fazla uzman Arabulucu atanmasını taraflara önerebilir.

MADDE 5

ARABULUCUNUN TARAFSIZLIğI VE BAğIMSIZLIğI

1. Arabulucu, sürecin her aşamasında tarafsız kalabileceğinden emin olmalıdır. Arabulucu, sürecin herhangi bir aşamasında tarafsız olamayacağı konusunda en ufak şüphesi olursa tarafları ve TOBB UYUM'u bilgilendirerek zaman geçirmeden arabuluculuk sürecinden feragat etmelidir.
2. Atanacak/atanan Arabulucunun taraflardan biri ve/veya daha fazlasıyla daha önceden veya devam etmekte olan ticari, ekonomik, sosyal ve diğer ilişkisi bulunması durumlarını da TOBB UYUM'a bildirmekle yükümlüdür.

Arabulucunun kaçınması gereken bazı unsurlar:

- a) Arabulucu, kendi siyasi, dinî ve sosyal görüşü ne olursa olsun, ön yargılı olmamalıdır. Aynı zamanda da tarafların kişisel özellikleri, geçmişleri, inançları, değerleri, arabuluculuktaki davranışları gibi konularda tarafsızlığı bozacak veya ön yargıyı öne çıkaracak davranışlardan ve söylemlerden uzak durmalıdır.
 - b) Arabulucu, niyeti ne kadar iyi olursa olsun bir tarafla diğerinden daha fazla zaman geçirmek, sosyalleşmek ve hitap etme konularında taraf tutma veya ön yargı olarak yorumlanabilecek davranışların bilincinde olup süreci yönetmelidir.
 - c) Müzakereler iyi bir şekilde ilerlerken son noktada taraflar Arabulucudan çözüm önerisi istediklerinde arabulucu ön yargı ve tarafsızlık olarak algılanabilecek yorumları önceden etüt etmeli ve muhtemel risklerin farkında olmalıdır.
3. Taraflar, sürecin herhangi bir yerinde Arabulucunun tarafsızlığının bozulduğunu TOBB UYUM'a bildirip Arabulucunun değiştirilmesini talep edebilirler.
 4. Arabuluculuk süreci sonunda anlaşılabilmesi durumunda tarafların tahkim yargılamasını seçtikleri durumda tarafsız bir Hakem ya da Hakem Kurulu seçmelerine olanak verilir ve tahkim sürecinin ve tahkim Hakeminin/Kurulunun seçimi konusunda yetkinin kendilerinde olduğu açıkça belirtilir.

MADDE 6

ARABULUCUNUN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

1. Arabulucunun başlıca görevleri taraflar arasındaki, iletişimi kolaylaştırarak birbirlerini anlamalarını sağlamak, sorunların analizini yaparak; talepleri ve menfaatleri belirleyip

tarafkların en iyi üzümlerin detayklarını ve temellerini keşfetmelerine yardımcı olmaktadır. Aynı zamanda Arabulucu, arabuluculukta tarafların anlaşamaması durumunda tarafların diğerk alternatif uyuşmazlık zm tekniklerini kullanarak zme ulaşmalarını teşvik eder. Yargı yolunun da her zaman açık olduğunu belirtir.

2. Arabulucu, tarafsızlık ve bağımsızlık kurallarına ve TOBB UYUM Arabuluculuk Kurallarına bağılı olarak arabuluculuk sürecini yönetmekle yükümlüdür.
3. Arabulucu, arabuluculuk müzakerelerinde tarafların sürdürülebilir zmler üretmelerini sağlarken taraflara karşı eşit, dürüst ve objektif bir şekilde davranmakla yükümlüdür.
4. Arabulucu, yürürlükte olan Arabuluculuk Kanunu ve Yönetmeliğine aykırı bir tutum ya da davranış sergileyemez.
5. Arabuluculuk, başlı başına dinamik ve esnek bir süreçtir. Arabulucu, tecrübesi ve bilgisi süreci etkin ve verimli yönetmesi konusunda herhangi bir iç veya dış etkenden etkilenmeden yönetmesi için teşvik edilir.
6. Arabulucu, taraflara karar verme aşamasında dinlenmeleri, sağlıklı düşünmeleri ve gerçeklik testlerinin yapılması açısından eşit ve yeterli fırsat tanımakla yükümlüdür.
7. Arabulucu, taraflara ve varsa vekillerine arabuluculuk sürecini tüm detaylarıyla açıklamakla yükümlüdür. Özellikle Arabulucu arabuluculuk süreci başlamadan hazırlık aşaması için görüşmelerin olacağı ve uyuşmazlığın analizi için gerekli bilgileri toplayacağını taraflara bildirmekle yükümlüdür.
8. Arabulucu, arabuluculuk süreci sonunda TOBB UYUM'a gizlilik ilkesi çerçevesinde uyuşmazlık ile ilgili kapsamı sınırlı bilgileri rapor eder. Bu bilgiler:
 - i. Uyuşmazlığın güncel tanımı,
 - ii. Uyuşmazlık için harcanan süre,
 - iii. Uyuşmazlığın müzakere edilmiş değeri,
 - iv. Uyuşmazlığın anlaşma ya da anlaşmama durumundan hangisi ile sonuçlandırıldığı.

MADDE 7 TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

1. Taraflar, arabuluculuk sürecinin hazırlık aşamasından son tutanak aşamasına kadar ve arabuluculuk sürecinden sonra gizlilik hükümlerine uymakla yükümlüdür.

2. Taraflar, TOBB UYUM'a, Arabulucuya ve sürece katılan herkese dürüst ve saygılı davranmakla yükümlüdür.
3. Taraflar arabuluculuk ücret sözleşmesinde belirlenen arabuluculuk ücretlerini sözleşmede belirlenen süre içerisinde ödemekle yükümlüdür.
4. Taraflar arabuluculuk süreci içerisinde TOBB UYUM ve Arabulucuya sürecin doğru işlemesi için gerekli bilgi ve belgeleri paylaşmakla yükümlüdür.

MADDE 8 HAZIRLIK AŞAMASI

1. Arabuluculuk sürecinin etkili ve verimli yürütülebilmesi açısından Arabulucunun yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olması gerekir. Taraflarca sunulan herhangi bir belge, beyan ve her türlü bilginin arabuluculuk müzakerelerinden önce incelenip analiz edilmesi ve hazırlanılması Arabulucunun sorumluluğudur.
2. Arabulucu, atanan dosyayı kabulünden sonra gecikmeksizin taraflarla görüşerek hazırlık aşamasına başlar.
3. Hazırlık aşamasında müzakerelerin sürdürülebilir çözüme ulaşmasına yardımcı olması açısından Arabulucu uyuşmazlığın detaylı analizini yapar, uyuşmazlığın şemasını çıkararak bilgiler toplar ve planlamasını yapar.
4. Arabulucu hazırlık aşamasında sürecin nasıl ve kimlerle ilerleyeceği konusunda taraflar ile çalışır ve nihai planı hazırlar.

MADDE 9 MÜZAKERELER

1. Arabulucu, açılış konuşması ile süreci detaylı bir şekilde açıklar ve gizlilik ilkesini eksiksiz anlatır.
2. Arabulucu, tarafların işbirliği ile kendilerinin temeldeki çıkarlarına ve endişelerine ulaşabilmek ve sabit taleplerinden/pozisyonlarından kurtarabilmek için iletişim ve müzakere tekniklerini kullanır.
3. Arabulucu, tarafların işbirliği ile birbirlerini anlamaları ve empati kurmaları içinde azami çaba gösterir.
4. Arabulucu gerekli gördüğü zamanda süreç içerişine mekik diplomasisi (özel toplantı) gerçekleştirir ve/veya süreci tamamen bu şekilde görülebilir.

5. Arabulucu, hazırlık aşamasından sürecin sonuçlanmasına kadar geçen sürede süreci kötü yönde etkileyecek her türlü aldatma, etik dışı yönlendirme, güç dengelerinin menfaatler açısından kötüye kullanılması, yanıltıcı beyan ve vb. durumları tecrübesi ve profesyonelliği ile gözlemler ve gerekli durumlarda müdahale eder.
6. Arabulucu, taraflardan birinin fiziksel veya zihinsel olarak bir bozukluğun etkisi nedeniyle sürece sağlıklı karar alamayacağını algılayorsa kendisi ikna olana kadar sürece devam etmemelidir. Bu durumda, Arabulucu, usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş temsilcilerle sürece devam edebilir.
7. Arabulucu, gerekli gördüğü durumlarda arabuluculuk sürecine uzman kişilerin gizlilik ilkesi çerçevesinde katılmasını önerebilir veya taraflar istemişler ise sürece dâhil edebilir.

MADDE 10 ANLAŞMA

1. Müzakereler sonucunda müzakere edilen konuların tamamında veya bir kısmında anlaşmaya varabilirler ya da hiç anlaşma olmaksızın süreci sonlandırabilirler.
2. Arabulucu, tarafların tamamen veya kısmi anlaşması halinde müzakere edilmiş konuların detaylı bir şekilde belirtildiği ve taraflarında mutabık olduğu bir Anlaşma Belgesi hazırlanmasına yardımcı olur. Kısmi olarak anlaşma var ise Arabulucu taraflara anlaşamaya varılmayan konular için tekrar arabuluculuk sürecine girilmesini veya diğer alternatif uyuşmazlık çözümleri yollarını denemelerini önerebilir.
3. Taraflar anlaşma belgelerini imzalamadan uzman kişilerden görüş alma hakkına sahiplerdir.

MADDE 11 ARABULUCULUĞUN SONA ERMESİ

Kurallar gereğince başlatılmış arabuluculuk süreci, aşağıdaki maddelerde belirtilenlerin gerçekleşmesi durumunda TOBB UYUM tarafından taraflara ve Arabulucuya yazılı olarak tebliğ edilmesi ile sona erecektir:

- a) Taraflardan birinin ya da hepsinin arabuluculuk sürecini sone erdirme konusunda son tutanağı imzalaması,

- b) Müzakereler sonucunda anlaşma olmaması durumunda,
- c) Arabulucunun kendi açısından arabuluculuk sürecine devam etmeyeceğini yazılı olarak bildirmesiyle,
- d) Arabulucu, taraflar arasındaki müzakerelerin mantıksız veya yasadışı bir sonuca doğru ilerlediğini görmesi durumunda,
- e) Kanun ve Yönetmelikle belirlenen yasal sürelerin aşılması.

MADDE 12

MED – ARB'A GEÇİŞ VE UYGULAMA

1. Tanım: Med – Arb, uyuşmazlık içerisinde olan tarafların ortak rızaları ile uyuşmazlıklarını arabuluculuk yöntemi ile çözülmesini denemeleri fakat arabuluculuk ile çözümlenmesi mümkün görünmüyor ise uyuşmazlıkların nihai karara seçilmiş/atanmış tahkim hakemi tarafından ulaştırılması için tahkim yargılamasını seçmeleri demektir.
2. TOBB UYUM taraflara arabuluculuk sürecinin başında ve talep gelmesi halinde arabuluculuk süreci içerisinde Med – Arb konusunda detaylı bilgilendirme yapar.
3. Taraflar arabuluculuk sürecinin en başında bilgilendirmeden sonra veya sürecin herhangi bir yerinde uyuşmazlıklarının Med – Arb yöntemi ile çözümlenmesine ortak rıza göstererek karar verebilirler.
4. Med – Arb sürecine geçilebilmesi için uyuşmazlığın tahkim yargılamasına elverişli olması esastır.
5. TOBB UYUM, TOBB Tahkim ve İstanbul Tahkim Merkezi (ISTAC) ile işbirliği içerisinde. Dolayısı ile tarafların ortak rızaları ile Med – Arb için başvurmuş veya arabuluculuk süreci içerisinde tahkim yargılamasını seçen tarafların süreçleri uyuşmazlığın niteliğine göre TOBB Tahkim ve ISTAC'ta nihai olarak çözümlenir.
6. Tahkime yönlendirilen tüm arabuluculuk dosyalarında TOBB Tahkim Kuralları ve/veya ISTAC Tahkim Kuralları geçerli olur.
7. TOBB UYUM arabulucusu tarafların kararı ve TOBB Tahkim ve ISTAC Hakem Kriterlerine uyması durumunda Med – Arb Hakemi olarak ilgili Divan tarafından atanabilir.
8. Arabuluculukta açıklanan bilgiler, arabuluculuk süreci için oluşturulan belgeler, çözüm önerileri tahkim yargılamasında delil olarak kullanılamaz.

9. Tahkim yargılaması süresince sunulan bilgilerin veya belgelerin arabuluculuk sürecinde kullanıldığı ile ilgili bir şüphe ve/veya şikâyet var ise ilgili Tahkim Merkezi Hakem Kurulu süreci yönetir.
10. Arabulucu, taraflar, hakem ve iki sürece katılan tüm paydaşlar Med – Arb sürecinde ve sonrasında gizlilik hükümlerine uymak zorundadır.

MADDE 13

GİZLİLİK

1. Arabuluculuk toplantıları başlamadan önce ve gerekirse arabuluculuk görüşmeleri sırasında Arabulucu taraflara arabuluculuk toplantıları sırasında yapılan tekliflerin, beyanların ve bilgilerin arabuluculuktan sonra tercih edilen diğer alternatif uyuşmazlık çözümleri yollarında veya mahkeme süreçlerinde açıklanamayacağını ve ifşa edilemeyeceğini açıklar.
2. Yürürlükteki Arabuluculuk Kanunu ve Yönetmeliği gereğince arabuluculuk sürecine katılan ve katılım sağlayan herkes gizlilik hükümlerine uymak zorundadır.
3. Gizlilik ancak tarafların aksini kararlaştırması ya da gerekli durumlarda herhangi bir Kanuna dayalı olarak kaldırılabilir.
4. Aksi kararlaştırılmamışsa, yüz yüze veya çevrim içi (online) yapılacak arabuluculuk görüşmeleri kaydedilmeyecektir.

MADDE 14

ÜCRET VE MASRAFLAR

TOBB UYUM ve taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça arabuluculuk süreci ücretlendirilmesinde tüm alanlar için T.C. Adalet Bakanlığı Arabuluculuk Ücret tarifesi geçerlidir.